

Máme dát svátek i obchodům?

V Německu, až na výjimky, jsou veškeré obchody o víkendu a svátcích zavřené. Neměli bychom si od našeho souseda vzít ponaučení a zamyslet se nad regulací otevírací doby?

5.12.2014 12:49 |

PRO Renáta Burianová, předsedkyně Odborového svazu pracovníků obchodu

Obchody o tržby nepřijdou

Je to věčné a vděčné téma. Bude o svátcích otevřeno, nebo ne? Já osobně se domnívám, že by měly být obchody zavřené. Stále hovoříme o tom, jak se co nejvíce a co nejrychleji přiblížit svým západním sousedům, ale vždy mi připadá, že přibrzdíme v okamžiku, kdy se jedná o věc pro vyspělé ekonomiky standardní, ale pro nás, kteří stále trpíme určitými komplexy, věc naprosto neřešitelnou. Z dvanácti svátků jsme vybrali sedm, které jsou velmi významné, a osmý je Štědrý den, kdy je navrhováno omezení otevírací doby do 12.00 hodin. Delší otevírací doba nám nepřípadá fér vzhledem k tomu, že skoro 90 procent zaměstnanců obchodu tvoří ženy a Štědrý den by měl znamenat pohodu, nikoli spěch pro ženu, která sotva stihne štědrovečerní večeři, což bývala velmi často realita, když měly některé řetězce otevřeno i do 17.00 hodin. Země jako Německo, Rakousko nebo Belgie mají o svátcích i nedělích zavřeno. V Belgii, to je také velmi zajímavé, mají regulovanou i vánoční výzdobu, a to včetně vánoční hudby, která se může objevit pouze několik týdnů před Vánoci, což je také v pořádku. Pokud my začínáme s výzdobou v obchodech již v září či říjnu, kouzlo Vánoc se nám tak nějak vytrácí, a to je moc špatně. Zavřeno o svátcích mají i kolegové v Maďarsku a Polsku. Ráda bych podtrhla, že v našem návrhu zákona řešíme pouze vybrané svátky, vůbec se nedotýkáme prodeje v neděli. Spotřebitel je velmi citlivý a v České republice není v současné době spotřebitelské ani politické klima na úpravu otevírací doby o víkendech. Námitka, že obchodníci přijdou o část tržeb, mi připadá hodně lichá – zákazník má jednu peněženku a může utratit stále stejný objem peněz. To, že bude otevřeno o den déle, mu nedává možnost utratit více. Také jsme se setkali s argumenty, že připravíme zaměstnance o příplatky. Naše stanovisko je takové, že zaměstnanci obchodu by měli mít alespoň tak důstojné mzdy, aby nebyli závislí na příplatcích. A pokud tomu tak je, je něco v nepořádku. Na závěr bych chtěla říci, že v Německu či v Rakousku, které jsou nám z hlediska historického velmi blízké, se nikdo nepozastavuje nad tím, že jsou 26. prosince prodejny zavřeny. Chtěli bychom, aby v České republice byly svátky vnímány trochu méně konzumně, a zvláště nastávající svátky vánoční. Dovolte mi skončit mottem: „Spěchejme milovat lidi, protože rychle odcházejí.“ To zboží v obchodě na nás ten jeden den počká.

PROTI Jiří Horecký, prezident Unie zaměstnavatelských svazů

Obyvatelům současný stav vyhovuje

Diskuse o restrikci otevírací doby u supermarketů či větších obchodů probíhá v různých cyklických vlnách již několik let. Příkladem jsou nám dávány sousední země jako Německo a Rakousko a za hlavní důvod pak nepříznivá situace zaměstnanců, kteří „mají právo na odpočinek v neděli“. Celou otázku je nutné ale vnímat v širším kontextu. Pokud se zaměříme na Evropu, narazíme na země bez omezení víkendových prodejů (Itálie, ČR, Švédsko, Portugalsko), země s malými regulacemi (Velká Británie, Finsko) a naposledy země s větším omezením (Rakousko, Polsko, Německo). Je však nutno také dodat, že i například v Německu došlo v minulosti k mírnému uvolnění. Co je ale pro všechny země stejné nebo velmi podobné, je fakt, že většině obyvatel vyhovuje současný stav a vždy, když se otevřou diskuse o regulaci či liberalizaci těchto opatření, vzbudí to mnoho negativních reakcí. Obdobná situace je i v ČR, nebo alespoň byla v roce 2012, když bylo toto téma naposledy na pořadu dne. V ČR si restrikci otevírací doby nepřeje většina veřejnosti, která si na současný stav zvykla a otevírací dobu o víkendech hojně využívá, ani většina zaměstnavatelů, tj. prodejců, ale jednoznačný názor nemají ani zaměstnanci v těchto zařízeních, kterých se to bezprostředně týká. Právě za práci o víkendu, a zvláště pak v neděli, mají příplatky, které zvyšují jejich mzdy, v těchto pracovních pozicích nízké. Omezením by se tedy snížil nákupní komfort obyvatel a životní úroveň a nákupní síla

zaměstnanců v supermarketech s možnými nepřímými negativními dopady na zaměstnanost v tomto odvětví. Otázkou k diskusi možná zůstává, zda neomezit (nikoli zakázat) otevírací dobu o státních svátcích. Na druhé straně přirozeným argumentem může být, že by stát neměl nikoho nutit k oslavám daného svátku tím, že mu znemožní buď jít do práce, nebo si nakoupit. To je ale jedna ze zásadních otázek každého státního uspořádání, do jaké míry má stát ochraňovat a regulovat a kdy již věc nechat na svobodném rozhodnutí jednotlivců. A přestaňme žehrat na vykořisťování.

Autor článku: Renáta Burianová, Jiří Horecký